

S. Sayısı : 209

Etibank sermayesinin 100 000 000 liraya iblâğına dair kanun lâyihası ve İktisat, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/817)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 6/1724

8 . V . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Etibank sermayesinin 100 000 000 liraya iblâğına dair İktisat vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 29 . IV . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Etibank sermayesinin 100 000 000 liraya iblâğına dair 2805 sayılı kanuna ek kanun lâyihasının mucip sebepleri

Etibank'ın kuruluşuna dair olan 2805 sayılı kanunla bu bankaya verilmiş olan vazifeler peyderpey inkişaf etmekte, ancak mezkûr kanunla tesbit edilmiş bulunan sermaye miktarı bankanın üzerine almış olduğu işleri ifaya asla müsait olmıyan bir hadde bulunmaktadır. Bundan başka Hükümetçe 3146 sayılı kanun mucibince Ereğli şirketinden alınan liman, demiryolu ve madenlerle Kozlu ve Kilimli demiryolları 3241 sayılı kanunla bankaya devredilmiş, ve 3867 sayılı kanunla da Ereğli kömür havzasındaki hükmi ve hakiki şahsiyetlere ait maden ocaklarının Etibank'a devri kabul olunmuş ve fakat bu işlerin ikmal ve tesisatın ıslahı için ayrıca bir sermaye derpiş edilmiş bulunmaktadır.

Kaldı ki memleketteki madenleri asri tesisatla teğhiz ederek rantabl ve rasyonel bir şekilde işletmesi, gerek iş hayatını inkişaf ettirerek memleket dahilinde istihlâk hacmini genişletmek ve gerek ihraç edilecek madenlerle Hazineye mühim varidat ve döviz membaları temin etmek bakımından deruhde ettiği hizmetleri başarabilmesi ve madenlerde çalışan işçilerin meslek halinde bir işte bağlanabilmelerini ve bunların hayat şartlarının ıslahını temin edecek içtimai tesisat vücade getirebilmesi için bankanın sermayesinin arttırılması esasen zaruri görülmektedir. Bu sebeplerle bankanın sermayesini Hazinece peyderpey tediye edilecek meblâğlarla şimdilik 100 000 000 liraya çıkarmak maksadiyle ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır. Bankanın şimdiye kadar geçirdiği merhaleler ve faaliyetinden alınan iyi neticeler sermayesinin tezyidinden beklenen faydelerin yakm bir âtide tahakkuk edeceği ve bu suretle bu sermaye artışına müsmir neticeler vereceği kanaatini takviye etmektedir.

Bankanın sermayesine mahsuben verilecek paralar peyderpey tediye ve ikmal edilinceye kadar bir taraftan icabeden işlerin başarılmasını ve diğer taraftan mütedavil sermaye ihtiyacının karşılanmasını teminen bankanın tahvil ve bono ihraçı salâhiyetinin 50 000.000 liraya çıkarılması zaruri görülmüş ve ancak Hazine kefaletinin mevcut salâhiyete ilâveten daha on milyon lira yani ce-man otuz milyon lira olarak tesbiti iltizam edilmiştir. Binaenaleyh Sümerbank hakkındaki kanunlar-da bulunan hükümlere muvazi olarak kanun lâyihasına gereken hükümler dercolunmuştur.

Bankanın sermaye ve itibarı ile birikecek amortismanlarının artması sayesinde Hazine kefaletine tabi tutulacak istikrazlarının ödenmesi de kabil olabileceği ümit edilmektedir.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Esas No. 1/817

Karar No. 35

15 . V . 1942

Yüksek Reisliğe

Etibank sermayesinin 100 000 000 liraya iblâğına dair İktisat vekâleti tarafından hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 29 . IV . 1942 tarihinde yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte Encümenimize havale buyurulmuş olmakla İktisat vekili hazır bulunduğu halde tetkik ve mütalâa olundu.

Mucip sebeplerde serdedilen mütalâalara ve vekilin verdiği izahlara göre Etibank'a verilmiş olan vazifelerin günden güne inkişaf etmekte olması ve bu bankaya muhtelif kanunlarla bazı tesisler ve Ereğli kömür havzasındaki hükmi ve hakiki şahıslara ait maden ocakları devredilmiş olduğu halde bu işlerin ikmalî ve tesisatın ıslahı için ayrıca bir sermaye derpiş edilmemiş bulunması mevcut ve gayrikâfi olan sermayenin tezyidini icabettirmekte olduğu gibi maden ocaklarının rantabl ve rasyonel bir şekilde işletilebilmesi zımında asri tesisatla teçhiz edilmeleri ve maden amelesinin hayat şartlarını düzelterek içtimai tesisatın vücade getirilmesi lüzumunu da ayrıca sermayesinin arttırılmasını zaruri kıldığı anlaşılmış ve bu itibarla kanun lâyihası esas itibarıyla kabule şayan görülmüştür.

Sermaye tezyidinin yalnız Hazine kefaleti ve

yardımları ile temini keyfiyetini malî politikamıza ve paramızın kıymetini muhafaza icaplarına uygun bulunmayan Encümenimiz, bu hususun daha ziyade tahvil ihracı ve Millî banka ve şirketlerle iştirakler vücade getirmek suretiyle temin edilmesini birinci kısımda ittifakla ikinci kısımda ise ekseriyetle temenniye karar verilmiştir.

Lâyiha, üçüncü maddeye vüzuhu temin maksadıyla bir kelime ilâve olunarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi vechile Maliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisat En. Reisi	M. M.	Kâtip
Giresun	Rize	Bilecik
<i>I. Sabuncu</i>	<i>Fuad Sirmen</i>	<i>K. Gülek</i>
Afyon K.	Afyon K.	Afyon K.
<i>Berç Türker</i>	<i>H. Erkan</i>	<i>İzzet Akosman</i>
Ankara	Denizli	Edirne
<i>M. Eriş</i>	<i>Tahir Berkay</i>	<i>T. Göksel</i>
Erzincan	Eskişehir	İçel
<i>S. Başotaç</i>	<i>Emin Sazak</i>	<i>Dr. M. Berker</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>A. Daver</i>	<i>A. H. Denizmen</i>	<i>Benal Arıman</i>
Kars	Gaziantep	
<i>K. Arıklı</i>	<i>Nuri Pazarbaşı</i>	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/817

Karar No. 27

20 . V . 1942

Yüksek Reisliğe

Etibank sermayesinin 100 milyon liraya çıkarılması hakkında İktisat vekilliğince hazırlanmış İcra Vekilleri Heyetininin 29 . IV . 1942 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ile gerekçesi ve Başvekilliğin bu husustaki 8 . V . 1942 tarihli ve

6/1724 numaralı tezkeresi İktisat encümeni mazbatasıyla birlikte havale edilmiş olduğu Encümenimizde İktisat vekili ve Etibank mümessili hazır buldukları halde müzakere olundu.

Lâyihanın gerekçesinde gösterilen ve İktisat encümeni mazbatasında da teyid olunan sebeb-

lere ve vekil tarafından verilen izahlara göre bu bankanın üzerine alınmış bulunduğu vazifeleri, bu günün şartları içinde, mevcut sermayesiyle başarabilmesine imkân olmadığı anlaşılmış ve bu itibarla adı geçen banka sermayesini yüz milyona çıkaran kanun lâyihası kabule lâyık görülmüştür.

Encümenimiz, Etibank kanununun tahvil ihracına esasen mesaf vermekte bulunduğunu dikkate alarak müessesenin zamanında bu imkândan istifade etmek isteyeceği tabii görüldüğü ve millî banka ve şirketlerle iştirâkler vücuda getirmeyi ise Etibank'a verilmiş olan kendi bünyesine göre teşkilatlanma vazifesiyle şimdilik uzlaştırılmıyacak bir teklif mahiyetinde

bulduğu için İktisat encümeninin bu baptaki temennisini paylaşmıştır.

Lâyiha, 3 ncü maddesinde İktisat encümeni tarafından yapılan değiştirme ile olduğu gibi kabul edilmekle Bütçe encümenine tevdiî Yükmennisini paylaşmamıştır.

Maliye En. Reisi	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Tokad
A. Bayındır	Nasuhi Baydar	Cemal Kovalı
Bursa	Kayseri	Kırklareli
Dr. G. Kahraman	Ö. Taşcıoğlu	Hamdi Kuleli
Kırşehir	Malatya	Manisa
İ. Özkan	M. N. Zabcı	F. Kurdoğlu
Rize		
K. Kamû		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 120

Esas No. 1/817

13 . VI . 1942

Yüksek Reisliğe

Etibank sermayesinin (100 000 000) liraya iblağına dair İktisat vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 8 mayıs 1942 tarih ve 6/1724 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize tevdi buyurulmakla İktisat ve Maliye Encümenleri mazbatalarıyla birlikte ve İktisat vekili Sırrı Day'la Etibank umum müdür muavini hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibe lâyihasında izah olduğu veçhile; 2805 sayılı kanunun Etibank'a tahmil ettiği hizmetlerin peyderpey inkişaf ve muhtelif kanunlar ile bazı tesislerin bu bankaya devri, kömür havzasında yapılan tevkif dolayısıyla işletmelerde istihsale müessir olacak ve işletmenin daha verimli ve rasyonel çalışmasına imkân verecek asri tesisat ile tehzizi ve nihayet madenlerde çalışan amelenin hayat şartlarını düzeltecek içtimai tesisatın vücuda getirilmesi gibi hususatın, sermayenin mühim nisbette arttırılmasını zaruri kıldığı anlaşılmış ve mezkûr banka sermayesinin (100 000 000) liraya iblağını temin maksadiyle hazırlanmış olan kanun lâyihası esas itibariyle Encümeni-

mize kabul olunmuştur.

Hükümetin teklif ettiği birinci ve ikinci maddelerle İktisat Encümeninin üçüncü maddesi aynen ve dördüncü maddenin yazılış şekli değiştirilmek suretiyle ve beşinci madde de Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunmuştur.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Bütçe En. Rs.	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	T. Coşkan	H. Kitabcı
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalya
F. Öymen	Ş. R. Hatipoğlu	N. E. Sumer
Bolu		Bolu
Celâl Sait Siren		Dr. Zihni Ülgen
Bursa	Giresun	Gümüşane
Dr. Sadi Konuk	M. Akkaya	D. Sakarya
İsparta	Kayseri	Kayseri
R. Ünlü	F. Baysal	Suat Hayri Ürgüblü
Kırklareli	Maraş	Mardin
B. Denker	M. Bozdoğan	R. Erten
Seyhan		Tokad
S. Çam		Halit Nazmi Keşmir

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Etibank sermayesinin 100 000 000 liraya iblâğına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1. — Etibank'ın itibari sermayesi 100 000 000 liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Etibank'ın sermayesi 2805, 3146, 3241 ve 3867 sayılı kanunlarda derpiş edilen menabi ile 2580 sayılı kanunun 3 ncü maddesindeki esaslar dairesinde Maliye vekâletince temin edilen mebalîğ-den temin edilir.

MADDE 3. — 2805 sayılı kanunun üçüncü maddesindeki miktar itibari sermayenin % 50 sine iblâğ edilmiştir. Ancak Maliye vekâletinin kefalet salâhiyeti mezkûr maddedeki miktara zamimeten bu kanunla ayrılan miktarın on milyon lirasına maksurdur.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve İktisat vekilleri memurdur.

29 . IV . 1942

Bş. V.

Dr. R. Saydam

Ad. V. M. M. V.

H. Menemencioglu A. R. Artunkal

Da. V. Ha. V.

Fayık Öztrak Ş. Saracoğlu

Ma. V. Mf. V.

F. Ağralı Yücel

Naf. V. İ. V.

A. F. Cebesoy Sırrı Day

S. İ. M. V. G. İ. V.

Dr. H. Alataş R. Karadeniz

Zr. V.

Muhlis Erkmen

Mü. V. Ti. V.

F. Engin M. Ökmen

İKTİSAT ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Etibank sermayesinin 100 000 000 liraya iblâğına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1. — Hükûmetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2. — Hükûmetin ikinci maddesi aynen.

MADDE 3. — 2805 sayılı kanunun, birinci maddedeki itibari sermayenin yüzde ellisine iblâğ edilmiştir. Ancak Maliye vekâletinin kefalet salâhiyeti mezkûr maddedeki miktara zamimeten bu kanunla ayrılan miktarın on milyon lirasına maksurdur.

MADDE 4. — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 5. — Hükûmetin beşinci maddesi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Etibank sermayesinin 100 000 000 liraya iblâğına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1. — Hükûmetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükûmetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 2805 sayılı kanunun 3 ncü maddesindeki miktar, birinci maddedeki itibari sermayenin yüzde ellisine iblâğ edilmiştir. Ancak Maliye vekâletinin kefalet salâhiyeti mezkûr maddedeki miktara zamimeten bu kanunla ayrılan miktarın on milyon lirasına maksurdur.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 5. — Hükûmetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.